

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
Інститут екранних мистецтв
Кафедра кінознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
наукової роботи

Ірина ЯН

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ В КІНОЗНАВСТВІ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

спеціальність 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

освітньо-наукова програма Аудіовізуальне мистецтво та виробництво
(назва освітньої програми)

Київ – 2024

Розробник: Зубавіна Ірина Борисівна, професор кафедри кінознавства, доктор мистецтвознавства, професор

Викладачі: Зубавіна Ірина Борисівна, професор кафедри кінознавства, доктор мистецтвознавства, професор

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри

кінознавства

(назва кафедри, факультету / інституту)

Протокол від 30.08.2024 № 13

Завідувач кафедри

(підпис)

Марина Братерська-Дронь

РПНД погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової/ творчої) програми

Доцент, завідувач кафедри продюсерства аудіовізуального мистецтва та виробництва

(підпис)

Людмила Новікова

30.08.2024 № 13

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри

(підпис)

(ПІ)

), протокол від __.__.20__ № __

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри

(підпис)

(ПІ)

), протокол від __.__.20__ № __

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри

(підпис)

(ПІ)

), протокол від __.__.20__ № __

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри

(підпис)

(ПІ)

), протокол від __.__.20__ № __

© КНУТКІТ імені І. К. Карпенка-Карого

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		заочна	
Характеристика навчальної дисципліни	<u>Обов'язкова</u>			
Курс - 1				
Семестр - 1				
Кількість кредитів – 3				
Загальний обсяг годин – 90				
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні			
	20		6	
	Семінарські			
	Практичні			
	10		4	
	Індивідуальні			
	Лабораторні			
	Самостійна робота			
	60		80	
Вид підсумкового контролю	<i>істит</i>		<i>істит</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – сформувати в аспірантів професійну обізнаність у сфері становлення, розвитку та актуальних тенденцій кінознавчої думки, розуміння її місця і значення в контексті наукового знання ХХ ст. – початку ХХІ ст., розвинути стійке усвідомлення особливостей різних підходів до сприйняття, інтерпретації, версифікації екранних практик на міждисциплінарному перетині теоретичних дискурсів гуманітаристики.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів третього ступеня освіти здатностей:

- професійно оперувати системою методів вивчення творів кіномистецтва, принципів і способів організації екранності, спираючись на сучасні філософські та загальнонаукові ідеї (мислення, світогляд), а також на базу знань, дотичних сфер актуальної гуманітаристики, технічних інновацій, законів перцепції тощо;
- володіти теоретичними засадами досліджень кінематографа як синтетичного виду мистецтва, з осмисленням різних його функцій і тенденцій розвитку (закономірностей формування та оновлення своєї «мови» кіно та засобів художньої виразності, специфіки функціонування гіперреальних симулятивних світів цифрової доби);
- запроваджувати фаховий аналіз естетичних, ідейно-художніх якостей фільмів; вести розвідки екранних творів у ризоматичному плетиві інтертекстуальних

зв'язків; виявляти прикмети національної неповторності кінематографії світу у діалектичному зв'язку явищ мистецтва та масової культури.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- окреслити основні спрямування сучасних дослідницьких стратегій та емпіричних методів вивчення екранності;
- поглибити розуміння багатомірності функціональних спрямувань/орієнтацій сучасної кінознавчої науки (теоретичні дослідження етико-естетичного штибу, розвідки інформаційно- комунікативного призначення тощо), що дозволить аспірантові пов'язати питання теорії і методології кінознавчих розвідок з власною дослідницькою роботою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати: основи логіки та динаміки становлення теоретичних підходів до вивчення кінематографа як синтетичного виду мистецтва, різних його функцій і тенденцій - від дослідження закономірностей формування своєрідної «мови» кіно та засобів художньої виразності, до осмислення специфіки гіперреальних екранних симулякрів цифрової доби.

вміти:

- фахово формувати підходи до вивчення явищ екранного процесу, аналізу естетичних, ідейно-художніх якостей фільмів;

- застосовувати на практиці основні історико-теоретичні методи дослідження екранного твору, з урахуванням рухливих соціодинамічних контекстів сьогодення, у діалектичному зв'язку явищ мистецтва та масової культури, у ризоматичному плетиві інтертекстуальних, міждисциплінарних, інших зв'язків та дискурсів.

– працюючи з тематичною літературою та фільмічними матеріалами, самостійно розвивати свій науковий та фаховий потенціал.

3. Програма навчальної дисципліни

1. Класичні підходи до вивчення рухомого зображення. Історична ретроспекція. Радикальна ревізія теоретичних шукань кінодумки на початку 1950-х.
2. Перехід від описово-емпіричного до абстрактно-теоретичного рівню досліджень. Поширення структурного методу. Кіносеміотика та сінемалогія кінця 1960-х-1970-х.
3. Вплив екзистенційних філософських поглядів (Мартіна Гайдеггера, Серена К'єркегора і Жана-Поля Сартра) на теорію екзистенціального аналізу та розвиток екзистенціальної герменевтики. Оновлення гадамерівської концепції розуміння та інтерпретації (у 1970-1980-ті).
4. Посткласичні методики кінознавчих досліджень у просторі «психоаналітично-структуралістського» кінознавства.
5. Витиснення структуралістських підходів у кінознавстві 1980-х постструктуралізмом.
6. Актуальна дискурсологія екранності. Постструктуралізм та постмодернізм. Герменевтика в річищі постмодерністичного способу мислення.

7. Постнекласична кінознавча думка та її представники. Феміністичні теорії кіно та їх радикалізація у 1990-ті.
8. Світ геперреальної симуляції в дигітографі. Нова феноменологія цифрового відео. Осмислення симулякрів цифрової доби: естетичні, філософські, психологічні аспекти.
9. Формати кінознавчої думки початку XXI ст.: культурознавчі орієнтири.
10. Вивчення мультимедійного контенту Contemporary Art. Новий синтез і синкретизм екранності. Розширення обріїв кінознавства до формату екранознавчої науки.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	прак.	лаб	ін д	с. р.		л	п	ла б	ін д	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Класичні підходи до вивчення рухомого зображення. Історична ретроспекція. Радикальна ревізія теоретичних шукань кінодумки на початку 1950-х.	8	2				6						
Тема 2. Перехід від описово-емпіричного до абстрактно-теоретичного рівню досліджень. Поширення структурного методу. Кіносеміотика та сінемалогія кінця 1960-х-1970-х.	8	2				6						
Тема 3. Вплив екзистенційних філософських поглядів (Мартіна Гайдеггера, Серена К'єркегора і Жана-Поля Сартра) на теорію екзистенціального аналізу та розвиток екзистенціальної герменевтики. Оновлення гадамерівської концепції розуміння та інтерпретації (у 1970-1980-ті).	10	2	2			6						
Тема 4. Посткласичні методики кінознавчих досліджень у просторі «психоаналітично-структуралістського» кінознавства.	8	2				6						
Тема 5. Витиснення структуралістських підходів у кінознавстві 1980-х постструктуралізмом.	10	2	2			6						

Тема 6. Актуальна дискурсологія екранності. Постструктуралізм та постмодернізм. Герменевтика в річищі постмодерністичного способу мислення.	8	2				6						
Тема 7. Постнекласична кінознавча думка та її представники. Феміністичні теорії кіно та їх радикалізація у 1990-ті.	10	2	2			6						
Тема 8. Світ геперреальної симуляції в дигітографі. Нова феноменологія цифрового відео. Осмислення симулякрів цифрової доби: естетичні, філософські, психологічні аспекти.	8	2				6						
Тема 9. Формати кінознавчої думки початку XXI ст.: культурознавчі орієнтири.	10	2	2			6						
Тема 10. Вивчення мультимедійного контенту Contemporary Art. Новий синтез і синкретизм екранності. Розширення обріїв кінознавства до формату екранознавчої науки.	10	2	2			6						
Усього годин	90	20	10			60						

5. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зміна домінуючих типів наукової рефлексії: нові стратегії досліджень екранності у другій половині ХХ ст. Фрагментарна цілісність доби постмодерна. Герменевтика в рідчисті постмодерністичного способу мислення	2
2	Самокритика «класичного структуралізму» та формування постструктуралістської доктрини	2
3	Постнекласична кінознавча думка та її представники	2
4	Цифрові технології, дигітограф семантичний дрейф від імітації до симулятивної підміни реальності	2
5	Сучасні тенденції у дослідженні поліфонії екранного твору	2
	Разом	10

6. Семінарські заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	
2		
...		

7. Лабораторні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	
2		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (стаціонар)	Кількість годин (заочн.)
1	Підготовка до семінарських доповідей, перегляд рекомендованого відеоматеріалу, опрацювання літератури з теми занять	60	80
	Разом	60	80

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено	

10. Методи контролю

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Поточне оцінювання роботи студентів впродовж семестру проводиться за допомогою: експрес опитування з розглядуваної теми, контрольних вправ, творчих завдань, виконаних практичних завдань.

11. Розподіл балів, які отримують аспіранти (в сумі – до 100 балів)

Доповіді на семінарах												
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T10	T11	T12	Сума
		10		10		10		10	10			До 6

Екзамен												
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T10	T11	T12	Сума
												До 40

Приклад за виконання курсового проекту (роботи)
Не передбачено

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до	до	до	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю	не зараховано з

		повторного складання	можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Рекомендована література
2. Посилання на електронні ресурси та відеоматеріали

13. Рекомендована література

Базова:

1. *Bordwell, David. Making meaning : inference and rhetoric in the interpretation of cinema / David Bordwell. — Cambridge, Mass. : Harvard University Press, 1989. — xvi, 334 p.*
2. *Deleuze G. Cinema 1. L' image-mouvement. Paris, Les Editions de Minuit, 1983, p. 46 — 82 (chapitre Montage).*
3. *Elwes, C. Installation and Moving Image. New York: Wallflower Press, 2015*
4. *Wollen P. "Ontology" and "Materialism" in Film // Screen, Volume 17, Issue 1, March 1976, pp.7-25.*
5. *Žižek, Slavoj (Ed.): Mapping Ideology. Verso, London/New York 2012,*
6. *Žižek, Slavoj Living in the End Times. Verso, London/ New York 2010.*
7. *Врубель Л. Герменевтика // Література. Теорія. Методологія. — К., 2006.*
8. *Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. К.: Юніверс, 2001. — 288 с.*
9. *Гадамер Г.-Г. Істина і метод: У 2 т. / Пер. з нім. К., 2000; Квіт С. Герменевтика. К., 2005.*
10. *Жижек, Славой Як читати Лакана /пер. Комбук, 2019*
11. *Зубавіна І. Онтологія віртуального простору: Екранознавчі зшитки [Монографія] /Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України – Київ: ІПСМ НАМ України, 2021- 376 с.*
12. *Квіт С. Герменевтика стилю: монографія / С. Квіт. — Київ: Вид. дім «Києво-Моги́л. акад.», 2011. 144 с. Бібліогр.: с. 138—143 (129 назв).*
13. *Ковалів Ю. І. Літературна герменевтика. Київ: ВПЦ Київський університет, 2008.*
14. *Кохан Т. Г., Культурологічні орієнтири сучасного українського кінознавства //Українські культурологічні студії. Зб.наук.праць, Інститут культурології НАМ України, К.: С.18-22.*
15. *Логінова Г. М. Ризоматичність дискурсу Жюльє Дельоза / Г. М. Логінова // Мультиверсум: філософ. альманах: зб. наук. пр. / гол. ред. В .В. Лях. – Вип. 76.*
16. *Рикер, Поль Конфлікт інтерпретацій // Антологія світової літературно-критичної думки. – Львів : Центр гуманітарних досліджень Львівського національного університету, 2002, 831 с.*
17. *Фрай Н. Архетипний аналіз: теорія мітів // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М.Зубрицької. Львів, 1996. – С. 160.*
18. *Шило О. Віртуальна реальність і перспективи реалізму // Культура*

України : зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури. Вип.18:
Мистецтвознавство. Філософія. Х., 2002. С. 81–87.

Допоміжна:

1. *Bident, Christophe* Maurice Blanchot. Partenaire Invisible, Seyssel, Champ Vallon, 1998.
2. *Jamieson, Lee* Antonin Artaud: From Theory to Practice (Greenwich Exchange: London, 2007)
3. *Kofman, Sarah* L'Énigme de la femme: la femme dans les textes de Freud, Paris, Galilée, 1980. ([ISBN 2-7186-0192-2](#)) ; 2e éd. revue et corrigée, 1983 ([ISBN 2-7186-0192-2](#)) ; rééd. Paris, Librairie générale française, 1994.)
4. *Manovich, Leo* The Language of New Media (Cambridge, Massachusetts: MIT Press, 2001.
5. *Бланиш, Морис* Простір літератури, пер. [Леоніда Кононовича](#), вид. Кальварія, Львів: 2007.
6. *Брюховецька, Ольга*, Психоаналіз і кіно : Концепція "шва" в психоаналізі й теорії кіно / О. В. Брюховецька // Магістеріум: культурологія. – К.: НаУКМА, 2011. Вип. 42. С. 9–15.
7. *Бутиріна М. В.* Комунікаційний підхід до вивчення стереотипів масової свідомості / М. В. Бутиріна // Діалог. Медіа-студії : збірник наукових праць. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2008. Вип. 7. С. 41-49.
8. *Гадамер Г.-Г.* Вірш і розмова. Есе. Львів: Незалежний культурологічний журнал «І», 2002. 188 с.¹ -
9. *Жижек, Славой.* Погляд навкис. Вступ до теорії Жака Лакана через популярну культуру. 2. Переклад: Павло Швед – Кумубук, 2018. 320 с.
10. *Кохан, Тимофій* Персоналізована історія європейського кіномистецтва: потенціал культурологічного аналізу: монографія / Кохан Тимофій Григорович. К.: Ін-т культурології НАМ України, 2021. 320 с. http://icr.org.ua/wp-content/uploads/2021/11/Book_2021_Kokhan.pdf
11. *Почетцов Г.* Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіакомунікації. К.: Спадщина, 2012. 2012. 464 с.
12. *Яус, Ганс Роберт* Досвід естетичного прийняття і літературна герменевтика /пер.з нім. Роксоляна Свято, Петро Тарашук, К.:Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2011, 627 с.

Інтернет-ресурс:

1. *Еко, Умберто* Сказати майже те саме. Досвіди про переклад, режим доступу: <http://rutlib.com/book/11094/p.17>
2. *Плахотнік, Ольга* Гендерні студії в контексті структуралістської методології і кібернетичної реальності код доступу: <https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/5b29448e-54e6-4a66-9ee5-35368ecf9a84/content>